

## وقوع گونه‌های زهرا به‌دار *Aspergillus* در انجیرهای خشک استان فارس\*

### INCIDENCE OF *Aspergillus* SPECIES AND MYCOTOXINS IN DRIED FIGS IN SOUTHERN IRAN

الهام فرجود\*\* و ضیاءالدین بنی هاشمی<sup>۱</sup>

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۱۰/۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۷/۱۹)

#### چکیده

در طی سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۸۷ نمونه‌هایی از خاک، برگ و میوه انجیر از انجیرکارهای استهبان در استان فارس و انجیرهای خشک از فروشگاه‌های شهرستان شیراز جمع‌آوری گردید. نود و چهار جدایه گونه‌های *Aspergillus* از نمونه‌های مذکور جداسازی شدند. براساس خصوصیات کشت، دمای رشد و مشخصات ریخت‌شناختی گونه‌های *Aspergillus* با درصد جداسازی به شرح زیر تشخیص داده شدند: *A. niger var niger* (۳۹/۶) *A. japonicus* (۴/۲۵) *A. fumigatus* (۶/۳۸) *A. flavus* (۳۵/۱) *A. carbonarius* (۷/۴۴) *A. alliaceus* (۳/۱۳) *A. ochraceus* (۲/۱۳) و *A. terreus* (۲/۱۳) گونه‌های *A. japonicus* و *A. ochraceus* به ترتیب برای ایران و استان فارس فلور قارچی جدید هستند. تنوع ژنتیکی جمعیت *A. flavus* از بستره‌های مختلف با استفاده از جهش یافته‌های نیت و تولید زهرا به آنها تعیین گردد. هفت گروه‌های سازگاری رویشی (VCGs) در بین جهش یافته‌های نیت تشخیص داده شدند. قدرت تولید زهرا به آفلاتوکسین در جدایه‌های *A. flavus* با استفاده از محیط کشت عصاره مخمر، ساکاروز آگار حاوی ۰/۲ درصد methylated- $\beta$ -clodextrin در شیشه ارزیابی گردید. بین گروه‌های VCG و تولید زهرا به قارچی در جدایه‌ها رابطه وجود داشت.

واژه‌های کلیدی: *Ficus carica*، فارس، استهبان، آفلاتوکسین، تنوع ژنتیکی

جهت ملاحظه متن کامل مقاله به صفحات (183-189) متن انگلیسی مراجعه شود.

\*: بخشی از پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده اول، ارائه شده به دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز

\*\* : مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: zia1937@gmail.com

۱. به ترتیب دانشجوی سابق کارشناسی ارشد و استاد بیماری شناسی گیاهی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز